

2011: Năm cách mạng

Tác Giả: Nguy&#n H&#ng Qu&#c
Thứ Hai, 26 Tháng 12 Năm 2011 06:22

Ph&#n l&#n gi&#i s&# gia và gi&#i bình lu&#n chính tr&# đ&#ng lo&#t g&#i năm 2011 là năm cách mạng.

Hình: ASSOCIATED PRESS

Đó là m&#t trong nh&#ng năm hi&#m hoi đánh đ&#u nh&#ng thay đ&#i l&#n lao và ngo&#n m&#c trên th&# gi&#i. Nhi&#u ng&#&#i ví nó v&#i hai khúc ngo&#t trong l&#ch s&# : năm 1848 v&#i cu&#c n&#i d&#y c&#a dân chúng đòi gi&#i phóng nông nô, đòi bình đ&#ng và dân ch&#, tho&#t đ&#u xu&#t phát t&# Pháp, sau lan r&#ng sang kho&#ng 50 qu&#c gia khác, t&# châu Âu đ&#n châu M&# La Tinh, đ&#&#c m&#nh danh là “Mùa xuân c&#a các qu&#c gia và mùa xuân c&#a các dân t&#c”; và năm 1968 v&#i cu&#c xu&#ng đ&#&#ng liên t&#c và r&#m r&# c&#a hàng tri&#u h&#c sinh, sinh viên và công nhân Pháp nh&#m đòi tăng l&#&#ng, c&#i thi&#n đ&#u ki&#n lao đ&#ng cũng nh&# quy&#n t&# do và t&# tr&# trong lãnh v&#c giáo d&#c và trí th&#c. C&# ba th&#i đ&#m 1848, 1968 và 2011 đ&#u có m&#t đ&#c đ&#m gi&#ng nhau: nh&#ng ng&#&#i dân bình th&#&#ng đ&#ng lo&#t đ&#ng d&#y ch&#ng l&#i chính quy&#n và thi&#u s&# th&#ng tr&# h&#.

“Năm cách mạng” 2011 b&#t đ&#u t&# ngày 17 tháng 12 năm 2010 lúc anh thanh niên bán rau qu&# Mohamed Bouazizi t&# thi&#u sau khi b&# c&#nh sát áp b&#c &# Tunisia. Cái ch&#t c&#a ng&#&#i thanh niên b&# đ&#y vào đ&#&#ng cùng này khi&#n dân chúng ph&#n n&# và t&# ngày 24 tháng 12, h&# xu&#ng đ&#&#ng đòi h&#i công lý. S&# ng&#&#i tham gia các cu&#c bi&#u tình càng ngày càng đông. C&#nh sát cũng đành bó tay. Cu&#i cùng, ngày 14 tháng 1, T&#ng th&#ng Zine El Abidine Ben Ali, nhà đ&#c tài t&#ng cai tr&# Tunisia su&#t 24 năm v&#i bàn tay s&#t ph&#i tr&#n sang Saudi Arabia. Cu&#c cách m&#ng mùa xuân hay còn đ&#&#c g&#i là “Mùa xuân &# R&#p” (Arab Spring) kh&#i s&#.

Ng&#n l&#a cách m&#ng t&# Tunisia lan sang Ai C&#p. T&# ngày 25 tháng 1, dân chúng b&#t đ&#u xu&#ng đ&#&#ng bi&#u tình &# Cairo, Alexandria và Suez. C&#nh sát đàn áp đ&# đ&#i. Ng&#&#i dân v&#n không khi&#p s&#. H&# ti&#p t&#c tràn xu&#ng đ&#&#ng. Càng lúc càng đông. C&# hàng tri&#u ng&#&#i. Đ&#y ngh&#t trên các đ&#&#ng ph&#. C&#nh sát, sau đó, đành nh&#&#ng b&#. Cu&#i cùng, T&#ng th&#ng Hosni Mubarak t&# ch&#c vào ngày 11 tháng 2, ch&#m đ&#t 30 năm cai tr&# Ai C&#p m&#t cách hà kh&#c. Cu&#c cách m&#ng &# Ai C&#p thành công sau 18 ngày tranh đ&#u.

Ngày 15 tháng 2, dân chúng Libya b&#t đ&#u đ&# xu&#ng đ&#&#ng ph&# &# Benghazi ch&#ng l&#i Gaddafi và đã b&# tr&#n áp m&#t cách dã man. Hàng trăm ng&#&#i b&# gi&#t ch&#t. Gi&#a tháng 3, M&# và kh&#i NATO

quy&#t đ&#nh can thi&#p. M&#y tháng sau, ngày 20 tháng 10, Gaddafi b&# b&#n ch&#t, ch&#m đ&#t 42 năm cai trị Libya nh&# m&#t b&#o chúa.

Cu&#c cách mạng kh&#i đ&#u t&# Tunisia và Ai C&#p ti&#p t&#c lan r&#ng sang nhi&#u n&#&c khác &# Trung Đông và B&#c Phi v&#i các cu&#c n&#i đ&#y r&#m r&# c&#a dân chúng &# Bahrain, Yemen, Algeria, Jordan, Morocco, Oman và Syria, và, v&#i m&#c đ&# nh&# h&#n, &# Lebanon, Saudi Arabia, Sudan và Western Sahara. K&#t qu&# c&#a các cu&#c n&#i đ&#y này thay đ&#i theo t&#ng n&#&c. &# Yemen, T&#ng th&#ng Ali Abdullah Saleh b&# th&#&ng trong cu&#c t&#n công b&#ng bom c&#a quân n&#i đ&#y, ph&#i sang Saudi Arabia đ&#u tr&#, sau đó, tuyên b&# s&# chuy&#n giao quy&#n l&#c cho ng&#&i khác, ch&#m đ&#t 33 năm cai trị. T&#ng th&#ng Omar al-Bashir c&#a Sudan tuyên b&# s&# không tìm cách tái tranh c&# sau khi h&#t nhi&#m k&# vào năm 2015. Vua Abdullah &# Jordan ph&#i gi&#i tán n&#i các đ&#n hai l&#n đ&# xoa đ&#u lòng dân. &# Bahrain, chính ph&# ph&#i th&# các tù nhân chính trị và cam k&#t thay đ&#i nhi&#u chính sách quan tr&#ng. &# Morocco, chính ph&# h&#a h&#n thay đ&#i hi&#n pháp, tôn tr&#ng nhân quy&#n và đ&#y m&#nh các cu&#c v&#n đ&#ng ch&#ng tham nh&#ng. &# Kuwait, n&#i các s&#p đ&#, chính ph&# cũng h&#a h&#n dân ch&# hóa. &# Western Sahara, nhi&#u tù nhân chính trị cũng đ&#&c th&# và thi&#t quân lu&#t cũng b&# bãi b&#. &# Algeria, T&#ng th&#ng Abdelaziz Bouteflika cũng tuyên b&# bãi b&# thi&#t quân lu&#t (v&#n kéo dài đ&#n 19 năm!) và h&#a thay đ&#i hi&#n pháp đ&# m&# r&#ng dân ch&# h&#n.

Cho đ&#n nay, ch&# có cu&#c n&#i đ&#y &# Syria là v&#n còn kéo dài và có v&# đ&#m máu nh&#t. Dân chúng b&#t đ&#u đ&# xu&#ng đ&#&ng bi&#u tình vào ngày 26 tháng 1. H&# b&# chính quy&#n Bashar al-Assad tr&#n áp kh&#c li&#t. Hàng ngàn ng&#&i b&# gi&#t ch&#t. Hàng ngàn ng&#&i khác b&# b&#t giam. Dân chúng v&#n không s&#. V&#n ào ào xu&#ng đ&#&ng ph&#n đ&#i. Chính ph&# tuyên b&# nh&#&ng b&#: bãi b&# thi&#t quân lu&#t kéo dài c&# 40 năm, theo đó, chính ph&# có th&# nhân danh an ninh và tr&#t t&# đ&# s&# đ&#ng quy&#n l&#c b&#t c&# lúc nào c&#n, b&#t ch&#p nh&#ng quy đ&#nh chung c&#a hi&#n pháp và lu&#t pháp v&# nhân quy&#n. H&# cũng cho phép thành l&#p các đ&#ng đ&#i l&#p. Tuy nhiên, dân chúng v&#n không hài lòng v&#i nh&#ng bi&#n pháp n&#a v&#i nh&# th&#. H&# v&#n ti&#p t&#c xu&#ng đ&#&ng tranh đ&#u. T&#ng th&#ng Assad v&#n không ch&#u rút lui. Cho đ&#n nay, súng v&#n n&# và ng&#&i v&#n ch&#t. Chính ph&# nhi&#u n&#i trên th&# gi&#i, k&# c&# Liên hi&#p các n&#&c &# R&#p, Liên hi&#p Âu châu và M&# k&#ch li&#t lên án T&#ng th&#ng Assad và kêu g&#i ông t&# ch&#c. Ch&#a ai bi&#t các bi&#n đ&#ng &# Syria s&# đ&#n đ&#n đâu.

G&#i năm 2011 là năm cách mạng, chúng ta không đ&#ng l&#i &# các n&#&c đ&#c tài &# Trung Đông và châu Phi. Các cu&#c xu&#ng đ&#&ng c&#a qu&#n chúng xu&#t hi&#n &# nhi&#u qu&#c gia, k&# c&# các qu&#c gia dân ch&# ho&#c t&#&ng đ&#i dân ch&#. Đáng k&# đ&#u tiên là các cu&#c xu&#ng đ&#&ng c&#a ng&#&i dân Hy L&#p. Th&#t ra, &# Hy L&#p, các cu&#c xu&#ng đ&#&ng l&#n đã hình thành t&# năm 2008, tái xu&#t hi&#n vào năm 2010 và bùng n&# đ&#i vào tháng 5 năm 2011 &# h&#u h&#t các thành ph&# l&#n, t&# Athens đ&#n Thessaloniki, Larissa, Patras, Volos, Rethymno, Tripoli và Kalamata. Cu&#c bi&#u tình nào cũng quy t&# c&# hàng ngàn, có khi đ&#n hàng ch&#c ngàn ng&#&i. N&#i dung các yêu sách c&#a dân chúng bao g&#m t&# các v&#n đ&# kinh t&# đ&#n xã h&#i và chính trị, trong đó có v&#n đ&# dân ch&#.

Cũng c&#n k&# đ&#n các cu&#c xu&#ng đ&#&ng c&#a thanh niên &# M&# cũng nh&# &# các qu&#c gia phát tri&#n cao trong phong trào g&#i là “Chi&#m Wall Street” (Occupy Wall Street). Phong trào b&#t đ&#u t&# ngày 17 tháng 9 khi m&#t s&# các nhà ho&#t đ&#ng xã h&#i bi&#u tình &# trung tâm tài chính New York nh&#m lên án nh&#ng b&#t bình đ&#ng trong xã h&#i cũng nh&# nh&#ng &#nh h&#&ng c&#a t&#ng l&#p giàu có trên các chính sách qu&#c gia. H&# t&# x&#ng là đ&#i đ&#n cho 99% dân s&# th&#m l&#ng và thi&#t th&#i đ&# đ&#i l&#p v&#i thi&#u s&# 1% bao g&#m gi&#i th&#&ng l&#u v&#a có ti&#n v&#a có th&# l&#c. Cu&#c bi&#u

2011: Năm cách mạng

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Hai, 26 Tháng 12 Năm 2011 06:22

thị trường New York nhanh chóng lan rộng sang gần 1000 thành phố thuộc 82 quốc gia trên thế giới, kể cả London, Frankfurt, Rome và Hong Kong. Ở Úc, phần lớn các thành phố lớn, từ Sydney đến Melbourne, Brisbane và Perth đều có phong trào Chiếm Wall Street.

Cuối cùng, vào đầu tháng 12, nổi bật lên trên các bản tin quốc tế là các cuộc biểu tình đông đảo của dân Nga chống lại Tổng thống Putin và cuộc biểu tình mà họ cho là gian lận mới được tổ chức. Có cuộc biểu tình quy tụ cả 50.000 người. Hơn nữa, biểu tình không như những gì ở Moscow mà còn khá nhiều thành phố khác. Đó là những cuộc biểu tình lớn nhất ở Nga kể từ ngày chiến tranh kết thúc. Có nơi, như thành phố Novosibirsk, có hơn 4.000 người xuống đường, bắt chặn cái lạnh thấu xương (trên 20 độ C!). Chính vì vậy, nhiều người gọi đó là cuộc cách mạng tuyết (snow revolution).

Năm 2011, như vậy, mở đầu bằng cuộc cách mạng mùa xuân ở Trung Đông và Bắc Phi, và kết thúc bằng cuộc cách mạng tuyết ở Nga. Cuộc cách mạng đầu tiên đến ba nhà độc tài (ở Tunisia, Ai Cập và Yemen), giết chết một nhà độc tài khác (Gaddafi ở Libya) và khiến một số nhà độc tài phải nhún nhường, cam kết không tham dự các cuộc biểu tình trái hình thức. Cuộc cách mạng sau thì chưa mấy khi phát. Phải chờ đến năm 2012 mới bắt đầu kết quả.

Những như vậy cũng đã làm cho năm 2011 trở thành một năm nổi bật trong lịch sử nhân loại.